

Vreme: 25.07.2026 17:46

Medij: n1info.rs

Link: <https://n1info.rs/vesti/gazivode-rusenje-sever-kosova-ko-je-glavni/>

Autori: Neda Vulović Obradović

Teme: Svetska banka

Naslov: Rušenje (srpskih) vikendica na Gazivodama: Igranje pravne države i pokazivanje ko je glavni na severu

9994

Rušenje vikendica na Gazivodama deo je strategije kosovskih vlasti da izvrše pritisak na lokalno stanovništvo i pokažu ko je glavni na Severu Kosova, ocenjuju sa

Nova tura rušenja objekata na Gazivodama počela je 21. jula, kada je srušeno 11 vikendica u opštini Zubin Potok, koje su prema rečima direktora preduzeća "Ibar-Lepenac" Faruka Mujke nelegalno izgrađene na zemljištu kojim upravlja ovo javno preduzeće. Novinarka sa Kosova Ana Marija Ivković za portal N1 kaže da ne postoji tačan broj koliko je objekata do sada srušeno. Dodaje da su u četvrtak 23. jula zapečanjene još tri vikendice, a da se ranije govorilo o oko 150 spornih objekata. Samovolja kosovskih vlasti nije zaobišla ni kamp "Rezala" na levoj obali jezera, jedno od najpoznatijih mesta za odmor. Javno preduzeće "Ibar-Lepenac" je preuzelo kamp 10. juna, a jedan od njegovih vlasnika Dejan Mijačić kaže za naš portal da je zaplenjena pokretna i nepokretna imovina, kao i da je od tada u kampu stalno prisutna policija. On dodaje da su vlasnici kampa podneli tužbu protiv direktora "Ibar-Lepenac" i da je slučaj ušao u redovnu proceduru. Ono što ističu vlasnici srušenih objekata, ali i naši sagovornici, to je da se rušenje i oduzimanje imovine odvija bez sudske odluke, iako su pojedini vlasnici pokrenuli sudske postupke. "Rušenja vikendica i kuća i otimanje imovine na jezeru Gazivode dešavaju se bez ikakve sudske odluke i protivno zakonima Kosova. Imajući u vidu da rušenja prati prisustvo policijskih snaga, očigledno je da je na najvišem nivou na Kosovu doneta ova protivpravna odluka kako bi se stvorile nove okolnosti na jezeru Gazivode tokom letnjih meseci, kada je pažnja međunarodnih faktora najmanja", kazao je Dragiša Mijačić, suvlasnik kampa "Rezala" i koordinator Radne grupe za Poglavlje 35 Nacionalnog konventa o EU. I dok javno preduzeće "Ibar-Lepenac" tvrdi da su objekti nelegalni i da samo vraća imovinu kojom upravlja, mnogi vlasnici objekata tvrde da su gradili na svom zemljištu ili zemljištu koje im je dato na korišćenje ili su ga zakupili od Srbijašuma na 99 godina. Ana Marija Ivković objašnjava da je Javno preduzeće "Ibar-Lepenac" osnovano mnogo pre 1999. godine i rata na Kosovu i da je zemljište oko Zubinog Potoka davao građanima na korišćenje. S druge strane, tu su i oni koji su ugovore sklopili sa Srbijašumama, ali sve to je, prema njenim rečima, urađeno kroz srpski sistem i pitanje vlasništva nikada nije uvedeno u kosovski sistem. "Nije jasno šta je po sredi. Niko ništa nije uradio da pitanje vlasništva uvede u kosovski sistem. Sigurna sam da deo vlasnika ima dokumentaciju o imovini, ali nedostaje volja kosovskih institucija i vlasnicima nije data prilika da dokažu vlasništvo", kazala je Ivković. Kako objašnjava, građani su mogli da verifikuju vlasništvo nad imovinom koja je bila u srpskom sistemu sa postojećom dokumentacijom koju su imali od ranije, ali ne i u slučaju Gazivoda. Upitan kako je nastao spor oko vlasništva nad zemljištem na Gazivodama, Mijačić kaže da je problem imovine na Kosovu velika misterija. "Kada je Miroslav Lajčak izabran za specijalnog predstavnika za dijalog, pitanje imovine bilo je jedna od prve dve teme koje je pokrenuo. Imajući u vidu da to nije odgovaralo ni Kosovu ni Srbiji, ta tema je pala u zaborav. Otuda se sada plaća ceh nerešenih problema, a kada je reč o imovini, problemi su ogromni", istakao je Mijačić. Javno preduzeće "Ibar-Lepenac" nije odgovorio na pitanja o vlasništvu nad zemljištem - na osnovu kog dokumenta oni polažu pravo i kako je nastao spor sa građanima koji tvrde da imaju dokaz o pravu korišćenja. Vlasnici koji smatraju da se njihovi objekti protivpravno ruše nemaju kome da se obrate, jer rušenjima asistira upravo policija. Za Mijačića to je znak da je odluka doneta na najvišem nivou na Kosovu "kako bi se stvorile nove okolnosti na jezeru Gazivode tokom letnjih meseci, kada je pažnja međunarodnih faktora najmanja". "Iz izjava direktora Ibar-Lepenca često se može čuti da je reč o 'strateškoj lokaciji' za Kosovo, pa je jasno da su ova dešavanja deo šire intencije kosovskih vlasti da izvrše pritisak na lokalno stanovništvo koje živi u okolini jezera", rekao je Mijačić. Dodaje da "Ibar-Lepenac" nije prihvatio nijedan predlog za rešavanje problema vikendica i kuća, uključujući i kamp "Rezala", na jezeru Gazivode. Prema njegovim rečima to "još jednom potvrđuje hipotezu da su njihove akcije deo strategije Vlade Kosova usmerene na vršenje pritiska na lokalno srpsko stanovništvo koje živi u okolini jezera". Novinarka sa Kosova kaže da su kosovske vlasti ovu akciju izvele "perfidno", pozivajući se na vladavinu prava. "Pitanje je ako ste demokratska država i insistirate na poštovanju građanskih i ljudskih prava, zašto se to ne uradi tako da se ne ošteti lokalna zajednica. Govorilo se o 150 objekata za rušenje. Verujem da dobar deo tih ljudi poseduje dokumentaciju", kazala je naša sagovornica. Napominje da se vrlo smišljeno radi na tome da se uspostavi potpuno upravljanje nad Gazivodama i dodaje da su prištinske vlasti prvo ušle u posed firmi, a sada i fizički zauzimaju i zemlju. "Ovo što se dešava su istorijske promene, menja se etnička struktura severa Kosova. Ljudi su dovedeni u situaciju da za osnovne usluge odlaze u centralnu Srbiju. U jednom trenutku dižu ruke i odlaze. Meni to deluje, možda grešim, da obrazovanje i zdravstvo sledeći dolaze na red. Ako se to dogodi, to je propast za srpsku zajednicu", upozorila je novinarka sa Kosova. Predsednik Srpske demokratije Aleksandar Arsenijević pozvao je kosovsku ministarku životne sredine, da vođena primerom rušenja na Gazivodama započne uklanjanje bespravno sagrađenih objekata i u Nacionalnom parku Šar-planina. "Ako zakon važi jednako za sve, onda ne sme biti selektivne primene. Ili će se bespravna gradnja uklanjati svuda, bez obzira na nacionalnost vlasnika i lokaciju, ili će javnost imati

Vreme: 25.07.2026 17:46

Medij: n1info.rs

Link: <https://n1info.rs/vesti/gazivode-rusenje-sever-kosova-ko-je-glavni/>

Autori: Neda Vulović Obradović

Teme: Svetska banka

Naslov: Rušenje (srpskih) vikendica na Gazivodama: Igranje pravne države i pokazivanje ko je glavni na severu

pravo da zaključiti da se zakon primenjuje selektivno i da je na delu etničko čišćenje", napisao je Arsenijević. Na selektivnu primenu prava ukazao je i kosovski novinar i publicista Ever Robeli koji je istakao da bi akcija kosovskih vlasti na Gazivodama bila za pozdrav kada bi takav standard važio širom Kosova. On je ukazao i na to da vlast pokazuje odlučnost na severu, dok bespravna gradnja i uzurpacija javne imovine ostaju nerešeni u sredinama sa albanskom većinom, preneo je Kossev. Dan pošto je porušeno 11 objekata na Gazivodama, Evropska unija je pozvala kosovske vlasti da hitno obustave dalja rušenja i preuzimanje imovine dok se ne reše pitanja sa poštovanjem pravne procedure, pravom svojine i ljudskim pravima. EU je izrazila žaljenje i zbog toga što su rušenja sprovedena iako su već pokrenuti sudski postupci i to u roku koji je vlasnicima dao "Ibar-Lepenac". Upitana da li EU može da spreči dalja rušenja i preokrene situaciju, sagovornica N1 podseća kako je rešen problem srpskih ambulanti - kosovske vlasti su krenule u njihovo zatvaranje i privođenje medicinskog osoblja, ali su ambulante otvorene posle intervencije iz Brisela. "EU može mnogo da uradi, samo je pitanje koliko je imala informacija šta će se desiti. Predstavnici EU nemaju pravu informaciju kakvi su potezi Vlade Kosova. Bilo je što su reagovali. Sada postoji mogućnost da se obustavi proces", kazala je Ivković. Upitana ko je trebalo da obavesti EU, ona odgovara - kosovske vlasti pre svega. Ipak, one to ne rade pozivajući se na to da delaju same i da nemaju obavezu da obaveštavaju međunarodne partnere o svojim odlukama. Na rušenje je reagovala Kancelarija za Kosovo i Metohiju koja je izdala još jedno u nizu sličnih saopštenja u kojima se još jednom osuđuje "brutalna demonstracija sile" i teror Albina Krutija. Nije reagovao više niko, čak ni predsednik Aleksandar Vučić koji je svojevremeno afektivno izjavljivao "ne dam Gazivode, ne dam. Evo, ne dam. Neću da razgovaram o tome". Poslednji put kada se Vučić oglosio isključivo povodom Kosova bilo je pre skoro dve godine, 13. septembra 2024. godine, što dovoljno pokazuje koliko je predsedniku i Vladi Srbije važno sve ono što se dešava Srbima na Kosovu. U međuvremenu se dogodilo toliko toga da su zvaničnici Srbije, uključujući i predsednika, morali da preduzmu konkretne korake kako bi sprečili takvu situaciju", podsetio je Mijačić. Iako je u gore pomenutoj izjavi Vučić rekao da ne da 100 posto Gazivoda jer mu nisu objasnili po kom principu treba da ih da, izgleda da mu je ipak objašnjeno. Naime, Vašingtonskim sporazumom koji je 2020. godine potpisan u Beloj kući pred predsednikom Donaldom Trampom predviđena je izrada studije izvodljivosti o zajedničkom upravljanju jezerom Gazivode. SAD su predstavile studiju u junu 2021. godine kojom se predlaže rešenje o zajedničkom upravljanju jezerom, koje se većim delom nalazi na Kosovu (9,2 km kvadratnih), u opštini Zubin Potok na severu Kosova sa većinski srpskim stanovništvom, dok manji deo pripada opštini Tutin u Srbiji (2,7 km kvadratnih). Preporučuje se da dve strane, na osnovu "Kolumbijskog modela", reše sporna pitanja oko vodosnabdevanja, energetske agencije i kontrole prilikom poplava, te da bi isti model mogao da se primeni i na reku Ibar, koja protiče kroz sever Kosova i Srbiju. Kurti je na studiju odgovorio izjavom da se mogu proizvesti analize i studije, ali da je "naša obaveza da jezero Gazivode smatramo onim što jeste, a to je veštačko jezero Kosova", koje je, kako je rekao, Kosovo otplatilo mnogo decenija unazad. Jezero Gazivode izgrađeno je 1972. kreditom od 45 miliona američkih dolara Svetske banke, sporazum je ratifikovala tadašnja Pokrajinska skupština Kosova i Skupština Jugoslavije. Srbija insistira na tome da je nasledila dug bivše Jugoslavije i pretenduje da ima pravo na jezero jer je dug i otplatila. Na osnovu kosovskih dokumenata, od hidrosistema "Ibar-Lepenac" na Gazivodama u Zubinom Potoku, pijaćom vodom se snabdeva sever Kosova i Priština sa okolinom. Ovaj hidrosistem takođe isporučuje vodu za termoelektrane u Obiliću koja se koristi za hlađenje elektrana. Voda iz Gazivoda se koristi i za navodnjavanje poljoprivrednih površina.

